

opdatering – Årbog for Museet for Varde By og Omegn & Ringkøbing-Skjern Museum 2010

© Forfatterne, Museet for Varde By og Omegn & Ringkøbing-Skjern Museum 2011

Redaktion: Claus Kjeld Jensen og Tine Lorange

Grafisk tilrettelægning og omslag: Tine Lorange

Fotos og illustrationer: med mindre andet er angivet under de enkelte fotos og illustrationer tilhører billedmaterialet i denne bog Museet for Varde By og Omegn eller Ringkøbing-Skjern Museum

Alle kort og luftfotos: ©Kort & Matrikelstyrelsen

Skrift: Calibri

Papir: Multiart Silk 130 g

Omslag: Cromocard 240 g

Tryk: Strandbygaard Grafisk A/S, Skjern

ISBN 978-87-89834-73-3

ISSN 1903-9581

Kære Læser!

I 2010 er indledt et tæt strategisk samarbejde mellem Ringkøbing-Skjern Museum og Museet for Varde By og Omegn. Samarbejdet udsprang af et konkret behov for nye magasiner hos begge museer. Men hurtigt blev det klart, at der var langt flere samarbejdsmuligheder. Nogle hvor vi umiddelbart kunne spare penge, ved at løse opgaver i fællesskab. Andre hvor vi kunne lægge viden og arbejdskraft sammen for dermed at løse opgaver bedre. Tankerne bag det nye samarbejde er beskrevet i denne årbogs første artikel. Og selve årbogen er nu også et fælles projekt. Derfor er dette års årbog næsten dobbelt så stor som sidste års. Og derfor spænder denne bog videre end de to foregående. Her er oversigter over årets arkæologiske udgravninger, artikler om jernaldergrave fra Spjald og fra Årre, jernalderlandsbyer fra Spjald og Selager, vikinger i Tistrup og renæssancegårde i Skonager. Og her er kulturmiljøbeskrivelser fra Ølgod, Blåvand og en omfattende analyse af Bork Havns lyksaligheder og udviklingsmuligheder. Selve Lykken har også fået sin egen artikel i denne årbog, ligesom vi får en hilsen fra Christian IV's tid i form af et nyopdukket dokument.

Årbogen rummer også en række artikler om de mange udstillinger og formidlingstilbud museerne leverer herude i det yderste Vestjylland. Fra artikler om årets store udstillinger "Lykken er..." på Bundsbæk Mølle, "Det omvandrede

tjekkiske dukketeater" på Dommerkontoret i Ringkøbing og "Liv i ler" på Varde Museum, til full-body CT-scan af 30 vestjyder fra den tidlige jernalder, en billedkavalkade over årets gang med levende formidling på Nymindegab Museum og en artikel om "kedelige museer" – eller de udfordringer museerne står overfor, når vi gerne vil have børn og unge til at bruge os noget mere.

Endelig rummer årbogen fem beretninger fra de museumsforeninger, som i høj grad er museernes forankring i det lokale, og hvis medlemmers køb af denne årbog overhovedet muliggør udsendelsen af den.

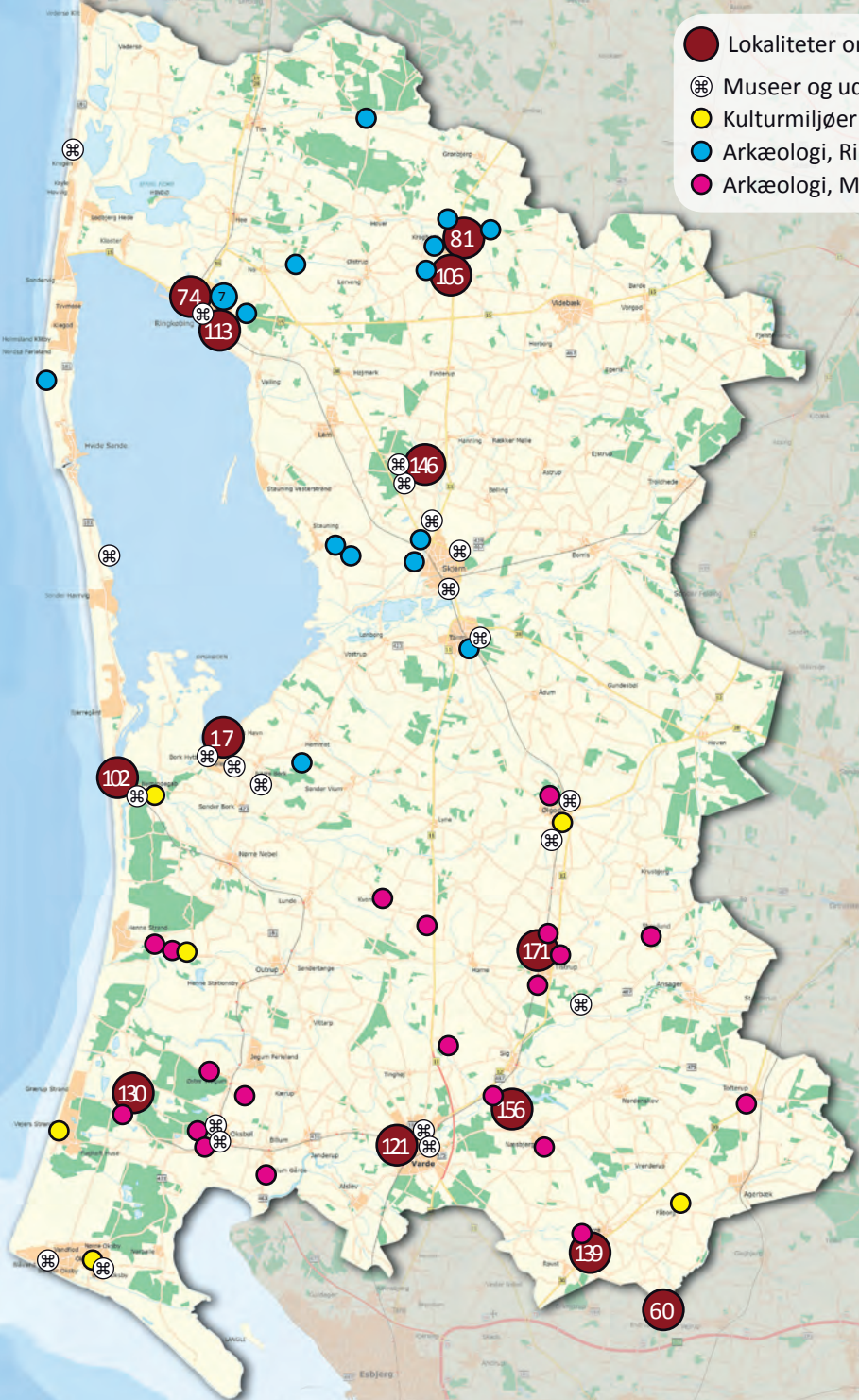
Bogen vidner om et travlt år på begge museer. Med udgravninger og udstillingsopbygning, med forsknings- og formidlingsprojekter, med registrering, administration og ikke mindst en konstant forholden sig til omverdenens evigt foranderlige ønsker og krav til museerne. En række medarbejdere har i alt dette fundet tid til at skrive artiklerne til denne årbog. Det skal de have tak for. Men en endnu større gruppe medarbejdere skal have tak for at have lavet det daglige arbejde, som gør at vi tilsammen kan holde 20 udstillingssteder åbne og betjene cirka 200.000 gæster.

Vi håber årbogen giver en fornemmelse af bredden og omfanget af dette arbejde.

God læselyst!

Kim Clausen og Claus Kjeld Jensen

- Lokalteter omtalt i de enkelte artikler
- ☼ Museer og udstillingssteder
- Kulturmiljøer i Varde Kommune
- Arkæologi, Ringkøbing-Skjern Museum
- Arkæologi, Museet for Varde By og Omegn

Indhold

Museum Vestjylland – Levende Historie	6
<i>Kim Clausen & Claus Kjeld Jensen</i>	
Museumsforeningernes årsberetninger	11
Bork Havn	17
<i>Lasse Justesen, Kim Clausen, Peter Carstensen & Christian Ringskou</i>	
Kulturmiljøer i Varde Kommune 2010	34
<i>Mariann Ploug, John V. Jensen & Charlotte West</i>	
Årets arkæologi – Ringkøbing-Skjern Museum	48
<i>Torben Egeberg</i>	
En hilsen fra Christian IV's tid	60
<i>John V. Jensen</i>	
Gamle nyheder	74
<i>Christian Ringskou</i>	
Doktorhaven.....	81
<i>Helene Agerskov Madsen</i>	
Årets arkæologi – Museet for Varde By og Omegn	87
<i>Lene B. Frandsen</i>	
Årets gang på Nymindegab Museum	102
<i>Merete Vigen Hansen</i>	
En tidlig jernalderlandsby ved Spjald	106
<i>Poul Krogh Jørgensen</i>	
Det omrejsende tjekkiske dukketeater.....	113
<i>Harriet Ludvigsen</i>	
Liv i ler	121
<i>Claus Kjeld Jensen & Mette Bjerrum Jensen</i>	
Øjebliksbilleder i sandet	130
<i>Niels Algreen Møller</i>	
Full-body CT-scan af nogle gamle vestjyder.....	139
<i>Tine Lorange</i>	
Lykken er.....	146
<i>Christian Ringskou og Harriet Ludvigsen</i>	
”stolperne som er afrådet ved jordskillet”	156
<i>Lars Chr. Bentsen</i>	
Kedelige museer	163
<i>Lisbet Mogensen</i>	
Vikingerne ved Tistrup.....	171
<i>Stina Trolldoft Andresen</i>	